

การนำเสนอแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

แผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ที่จะนำเสนอต่อไปนี้ ได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาหลักการ และแนวความคิดในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุจากเอกสาร ตำรา การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครูที่เกษียณอายุ และนักวิชาการบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความทองการในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และผลการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู ข้าราชการครูที่เกษียณอายุ และนักวิชาการบริหารงานบุคคล ประกอบกัน ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. การวางแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ ประกอบด้วย
 - 1.1 การกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
 - 1.2 ความมุ่งหมายหลักของแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
 - 1.3 วัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
 - 1.4 การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
 - 1.5 การปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
2. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ
 - 2.1 ระยะก่อนการเกษียณอายุ
 - 2.2 ระยะเกษียณอายุ

คือ

2.3 ระยะเวลาหลังการเกษียณอายุ

ในแต่ละระยะประกอบด้วยเนื้อหาของกิจกรรม กิจกรรมและ
วิธีดำเนินการ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และทรัพยากรที่
ใช้ดำเนินการจัดกิจกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

การวางแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ

1. การกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ
ควรพิจารณาแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

1.1 การกำหนดนโยบาย กรมสามัญศึกษาควรกำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุของข้าราชการครูในสังกัด และเสนอแนะแนวความคิดในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลักการบริหารงานบุคคล ต่อผู้บริหารโรงเรียน เพื่อการพิจารณานำไปปฏิบัติในโรงเรียน

1.2 ผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผน โรงเรียนควรเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุของข้าราชการครู ตามสภาพการณ์และความเหมาะสมกับบุคลากรของตน โดยให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนด สอดคล้องกับที่กรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้

1.3 ผู้คิดริเริ่มในการกำหนดแผน ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้คิดริเริ่มในการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุของข้าราชการครู และนำเข้าปรึกษาหารือในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หรือในที่ประชุมครู

1.4 การตัดสินใจในการกำหนดแผน การพิจารณาและตัดสินใจกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุของข้าราชการครูควรกระทำโดยข้าราชการครูในรูปขององค์คณะบุคคล เช่น คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2. ความมุ่งหมายหลักของแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ ควรพิจารณากำหนด ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุของข้าราชการครูในโรงเรียนที่เด่นชัดขึ้น

2.2 เพื่อให้ผู้เกษียณอายุได้ใช้ชีวิตอยู่ต่อไปด้วยความสุข ความพึงพอใจ และมีความปลอดภัยตลอดระยะเวลาของชีวิตที่เหลืออยู่

2.3 เพื่อสร้างขวัญและเพิ่มความพึงพอใจให้แก่ข้าราชการครูที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ให้เกิดความมั่นคงและมั่นใจว่าจะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกันในอนาคต

2.4 เพื่อสร้างรักษาคุณค่าและความสำคัญของผู้เกษียณอายุ ในฐานะทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์สูง

3. วัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ ควรพิจารณากำหนดดังต่อไปนี้

3.1 เพื่อจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุให้แก่บุคลากรทั้งในระยะก่อนการเกษียณอายุ ระยะเกษียณอายุ และระยะหลังการเกษียณอายุ

3.2 เพื่อเตรียมตัวผู้ที่จะเกษียณอายุให้มีความรู้และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหา และการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

3.3 เพื่อช่วยให้บุคลากรแยกตัวเองจากระบบงานที่ได้เคยรับผิดชอบมา และเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้ทำการวางแผนปรับปรุงบุคลากร

3.4 เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับผลประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ ที่ผู้เกษียณอายุมีสิทธิได้รับ

3.5 เพื่อสร้างความประทับใจระหว่างผู้เกษียณอายุกับเพื่อนร่วมงาน โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

3.6 เพื่อสร้างความผูกพัน และความปรารถนาที่ต่อกันระหว่างโรงเรียนกับผู้เกษียณอายุ

3.7 เพื่อให้ผู้เกษียณอายุได้มีโอกาสนำประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียนและสังคม

3.8 เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณของผู้เกษียณอายุให้เป็นที่ปรากฏในกลุ่มผู้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง และในสังคมทั่วไป

4. การติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ ควรพิจารณาแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

4.1 ควรมีการประเมินผลทุกครั้งหลังจากจัดกิจกรรมไปแล้ว และมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ ตามที่เห็นสมควร

4.2 ผู้ทำหน้าที่ประเมินผล ควรประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ร่วมกันในรูปแบบของคณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ครู - อาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรม และข้าราชการครูที่เกษียณอายุ

4.3 เรื่องที่ควรนำมาประเมินผล ได้แก่ เนื้อหาของกิจกรรม กิจกรรมและวิธีดำเนินการ และประโยชน์ที่ได้รับ

4.4 วิธีการติดตามและประเมินผล ควรให้หลาย ๆ วิธี ประกอบกัน ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมของผู้เกษียณอายุ การสัมภาษณ์ผู้เกษียณอายุ การตอบแบบสอบถาม แบบสำรวจของผู้เกษียณอายุ

4.5 หลังจากการประเมินผลแล้ว คณะกรรมการประเมินผล ควรแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

5. การปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ ควรพิจารณาข้อมูลจากแหล่งต่อไปนี้ คือ ข้าราชการครูที่เกษียณอายุ คณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรม และผู้ประเมินผลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ

การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษียณอายุ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะก่อนการเกษียณอายุ
2. ระยะเกษียณอายุ
3. ระยะหลังการเกษียณอายุ

1. ระบะกอนการเกษียณอายุ

1.1 เนื้อหาของกิจกรรม ควรกำหนดเนื้อหาดังต่อไปนี้

- ก. การเตรียมตัวผู้ที่จะเกษียณอายุใหม่มีความรู้ และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
- ข. การช่วยให้ผู้ที่จะเกษียณอายุแยกตัวออกจากระบบงานที่ได้เคยรับผิดชอบมา และการวางแผนปรับปรุงบุคลากรของโรงเรียน
- ค. การอ่านวยความสะดวกเกี่ยวกับผลประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ ที่ผู้เกษียณอายุมีสิทธิจะได้รับ

1.2 กิจกรรมและวิธีดำเนินการ ควรพิจารณาดำเนินการจัดกิจกรรมในเรื่องต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของกิจกรรม ดังต่อไปนี้

ก. การเตรียมตัวผู้ที่จะเกษียณอายุใหม่มีความรู้และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ควรดำเนินการโดยการสัมมนา การส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ และการให้คำปรึกษาแนะนำ ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้ความรู้และคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับ การรักษาสุขภาพของผู้สูงอายุทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานอดิเรก และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเพิ่มพูนรายได้
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้สูงอายุ เพื่อประโยชน์ในการปรับตัว
4. การจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับการปรับปรุงทางจิตวิทยาและสุขภาพทางกายและใจ

ข. การช่วยให้ผู้ที่จะเกษียณอายุแยกตัวเองออกจากระบบงานที่ได้เคยรับผิดชอบมาควรพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมกับบุคลากร ดังนี้

1. ให้ปฏิบัติงานที่เป็นภารกิจประจำต่อไปตามเดิม จนถึงวันเกษียณอายุแล้วค่อยลดลง แล้วให้เลือกปฏิบัติงานอื่นทดแทนตามสมควร

2. ให้ปฏิบัติงานที่เป็นภารกิจประจำต่อไปตามเดิมจนถึงวันเกษียณอายุแต่ลดเงินเดือน

3. ให้หยุดพักการปฏิบัติงานที่เป็นภารกิจประจำแล้วให้เลือกปฏิบัติงานอื่นง่าย ๆ ตามความสมัครใจและความสมัครใจ

สำหรับการวางแผนพัฒนาบุคลากรขึ้นมารับหน้าที่หัวหน้างานแทนผู้ที่กำลังจะเกษียณอายุนั้น โรงเรียนและหัวหน้างานคนเดิมควรร่วมกันสรรหาบุคลากรในสายงานนั้น หรือผู้ที่มีความเหมาะสม เพื่อให้มาเรียนรู้งานและฝึกการปฏิบัติงานโดยมีความรับผิดชอบรวมกันกับหัวหน้างานคนเดิม ในระยะนี้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่รับหน้าที่ต่อจากผู้เกษียณอายุ ควรหาโอกาสสัมภาษณ์หรือพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้เกษียณอายุ ถึงสิ่งที่ปัญหา หรือข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น หรือปัญหาทั่วไปของโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป

ค. การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับผลประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ แก่ผู้เกษียณอายุ ควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. การแนะนำเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการต่าง ๆ ที่ผู้เกษียณอายุควรจะได้รับจากทางราชการและโรงเรียน

2. การแนะนำหลักการ และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลดีผลเสียในการเลือกรับบำเหน็จหรือบำนาญ

3. การช่วยเหลือจัดทำ ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และการขอรับบำเหน็จบำนาญ

4. การติดตามผลการขอรับบำเหน็จบำนาญให้ได้รับทันตามกำหนด

5. การติดต่อขอรับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ ประกาศนียบัตรครูอาวุโส และเงินช่วยเหลือของมูลนิธิครูอาวุโสในพระบรมราชูปถัมภ์

1.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดกิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

1.4 ระยะเวลาดำเนินการจัดกิจกรรม ควรกำหนดไว้เป็นเวลา 1 ปี คือ ตลอดปีงบประมาณที่ข้าราชการครูจะครบเกษียณอายุ (1 ค.ค. - 30 ก.ย.) แต่อาจจะมีข้อยกเว้นได้ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากเนื้อหาของกิจกรรม กิจกรรมและวิธีดำเนินการ ผู้ดำเนินการ และทรัพยากรที่จะใช้ดำเนินการ

1.5 ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการจัดกิจกรรม ควรพิจารณาแหล่งที่มาของค่าใช้จ่าย ดังนี้

ก. ค่าวัสดุที่เกี่ยวข้องเนื่องเป็นผลประโยชน์ของทางราชการ เช่น การจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความรู้ ควรได้มาจากเงินงบประมาณ

ข. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องเนื่องเป็นผลประโยชน์ของทางราชการโดยตรง เช่น ค่าของขวัญ ค่าอาหารและเครื่องดื่มสำหรับวิทยากร ควรได้มาจากเงินสวัสดิการของโรงเรียน และเงินอื่น ๆ

2. ระยะเกษียณอายุ

2.1 เนื้อหาของกิจกรรม ได้แก่ การสร้างความประทับใจระหว่างผู้เกษียณอายุ กับเพื่อนร่วมงาน โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

2.2 กิจกรรมและวิธีดำเนินการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาในขณะนี้ คือ กิจกรรมอำลาอาลัย ซึ่งควรพิจารณาค่าเงินในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ก. การประกอบพิธีทางศาสนา
- ข. การกล่าวคำอำลาคณะครู
- ค. การบายศรีสู่ขวัญ
- ง. การแสดงมุทิตาจิตของศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และผู้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง
- จ. การเลี้ยงอาหารค่ำ
- ฉ. การแสดงของศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน

โดยผู้บริหารโรงเรียน

- ข. การกล่าวยกย่องเกียรติคุณ และแสดงความอาลัย
- ฅ. การมอบของที่ระลึกให้แก่ผู้เกษียณอายุ
- ฉ. การกล่าวคำอำลาของผู้เกษียณอายุ
- ค. การสังสรรค์หลังจากเสร็จพิธีการ
- ฅ. การจัดนิทรรศการแสดงผลงานของผู้เกษียณอายุ
- จ. การจัดทำจุลสารเผยแพร่ประวัติ และเกียรติคุณของผู้เกษียณอายุ

2.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดกิจกรรม ควรประกอบด้วยบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะครูในโรงเรียน นักเรียน ศิษย์เก่าหรือสมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู

2.4 ระยะเวลาดำเนินการจัดกิจกรรม ควรพิจารณาดำเนินการภายในสัปดาห์สุดท้ายของปีงบประมาณ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้ดำเนินการและผู้เกษียณอายุ

2.5 ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการจัดกิจกรรม ควรพิจารณาแหล่งที่มาของค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้

- ก. เงินสวัสดิการของโรงเรียน
- ข. เงินที่รวบรวมจากคณะครูในโรงเรียนตามศรัทธา
- ค. เงินสมาคมผู้ปกครองและครู
- ง. เงินสมาคมศิษย์เก่า
- จ. เงินที่รวบรวมจากผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมกิจกรรมตาม

ศรัทธา

3. ระยะหลังการเกษียณอายุ

3.1 เนื้อหาของกิจกรรม ควรกำหนดเนื้อหาดังต่อไปนี้

- ก. การแสดงออกซึ่งการยอมรับนับถือและให้เกียรติแก่

ผู้เกษียณอายุ

ข. การสร้างความผูกพันและความปรารถนาดีต่อกัน
ระหว่างผู้เกษียณอายุ กับเพื่อนร่วมงาน และโรงเรียน

3.2 กิจกรรมและวิธีดำเนินการ ควรพิจารณาคำเป็นการจัด
กิจกรรมในเรื่องต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของกิจกรรม ดังต่อไปนี้

ก. การแสดงออกซึ่งการยอมรับนับถือและให้เกียรติแก่
ผู้เกษียณอายุ ควรพิจารณาคำเป็นการในเรื่องต่อไปนี้

1. การเชิญผู้เกษียณอายุมาเป็นกรรมการสมาคม
ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับโรงเรียน เช่นสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า
2. การเผยแพร่เกียรติประวัติของผู้เกษียณอายุ
3. การเชิญผู้เกษียณอายุมาปฏิบัติงานพิเศษเป็น
บางเวลาตามความสามารถและความสมัครใจ
4. การจัดให้ผู้เกษียณอายุได้มีโอกาสช่วยเหลือใน
กิจกรรมทางการศึกษา
5. การเชิญผู้เกษียณอายุมาปรากฏา อภิปราย สาขิต
หรือเล่าประสบการณ์ให้ครูและนักเรียนฟัง
6. การเชิญผู้เกษียณอายุมาเป็นที่ปรึกษาแนะนำในการ
ปฏิบัติงานของโรงเรียน
7. การเชิญผู้เกษียณอายุเป็นตัวแทนของโรงเรียน
ไปร่วมงานสาธารณกุศล งานสาธารณประโยชน์

ข. การสร้างความผูกพันและความปรารถนาดีต่อกัน
ระหว่างผู้เกษียณอายุ กับเพื่อนร่วมงานและโรงเรียน ควรพิจารณาคำเป็นการใน
เรื่องต่อไปนี้

1. การเชิญผู้เกษียณอายุมาเยี่ยมและร่วมกิจกรรม
ที่โรงเรียนเป็นครั้งคราว
2. การไปเยี่ยมเยียนผู้เกษียณอายุเพื่อคารวะใน
โอกาสต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ

3. การจัดทำเนียบรายชื่อผู้เกษียณอายุและพิมพ์ลงในหนังสือคู่มือครู คู่มือนักเรียน เอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ของโรงเรียน
4. การให้ความสนใจและต้อนรับผู้เกษียณอายุที่มาเยี่ยมโรงเรียนเป็นส่วนตัวอย่างอบอุ่น
5. การติดต่อบรรณานุกรมหนังสือพิมพ์ จดหมาย วารสาร ข่าวนิตยสารของโรงเรียน ไปยังผู้เกษียณอายุโดยสม่ำเสมอ
6. การเปิดโอกาสให้ผู้เกษียณอายุได้กลับมาใช้บริการความสะดวกสบายของโรงเรียน เช่นเดียวกับผู้ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่
7. การไปเยี่ยมเยียนผู้เกษียณอายุเพื่อถามทุกข์สุขหรือเมื่อเจ็บป่วย

3.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดกิจกรรม ควรประกอบด้วยบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะครูในโรงเรียน และสมาคมผู้ปกครองและครู

3.4 ระยะเวลาดำเนินการจัดกิจกรรม ควรพิจารณาดำเนินการในระยะหลังจากวันเกษียณอายุจนตลอดชีวิตของผู้เกษียณอายุ

3.5 ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการจัดกิจกรรม ควรพิจารณาแหล่งที่มาของค่าใช้จ่าย ดังนี้

- ก. ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และค่าวัสดุที่เกี่ยวข้องเนื่องเป็นผลประโยชน์ของทางราชการ ควรได้มาจากเงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณ
 - ข. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวเนื่องเป็นผลประโยชน์ของทางราชการโดยตรง เช่น ค่าของขวัญ ค่าอาหาร และเครื่องใช้ในพิธีสังสรรค์ ควรได้มาจากเงินสวัสดิการของโรงเรียนและเงินอื่น ๆ
-